

КУХАРУК Іванна ., здобувачка вищої освіти 4СТН курсу магістратури спеціальності «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – **БЕТЛІНСЬКА Тамара.**, асистентка

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

м. Кам'янець-Подільський, Україна

ПАРВОВІРУСНИЙ ЕНТЕРИТ СОБАК

Парвовірусний ентерит – дуже небезпечне, швидкоплинне інфекційне захворювання собак будь-яких порід. Клінічні прояви захворювання супроводжуються млявістю, відмовою від приймання їжі, блювотою, діареєю, підвищенням температури, поступовим розвитком зневоднення організму тварини та розвитком міокардиту. Часто швидке прогресування симптомів призводить до лету.

Найбільш схильні до захворювання собаки дрібних порід – йоркширський тер'єр, чихуа-хуа, мальтійські болонки, а так само ротвейлери, добермани, американські пітбультер'єри, спанієлі, німецькі вівчарки, лабрадори. Несвоєчасна вакцинація дорослих собак і цуценят або її відсутність збільшує ризик захворюваності. Негативну роль у розвитку прогресуванні інфекції відіграють погане годування і догляд за собакою, стреси, операції, глистова інвазія, різні шлунково-кишкові розлади.

Збудники інфекції мають дуже високу вірулентність і стійкість в навколишньому середовищі, де при сприятливих умовах вони можуть зберігатися до 2-х років. Собаки хворіють як при прямому контакті з хворими тваринами, які виділяє величезну кількість вірусу з фекаліями, так і при контакті з інфікованими об'єктами зовнішнього середовища - одягом, взуттям, іграшками, підбіраною на вулиці їжею. Так як парвовіруси собак можуть перебувати всюди, уникнути інфікування тваринам практично неможливо.

Парвовірусним ентеритом частіше за все хворіють цуценята від 2-х тижнів до 1 року, через те, що ще не сформувався стійкий імунітет.

Особливо важко захворювання протікає у цуценят до 12-ти тижневого віку. У дорослих собак інфекція може протікати безсимптомно або без яскраво виражених клінічних ознак. Тому вони є найбільш небезпечними в епідеміологічному відношенні як поширювачі інфекції. Їх можуть просто не лікувати з прихованою формою і не ізолювати від контактів з іншими тваринами. Перші клінічні ознаки хвороби проявляються на 2-7 день з моменту інфікування, цей період протікає приховано. Іноді інкубаційний період може тривати і до 2-х тижнів.

Основними мішенями, які уражує вірус, є лімфоїдна тканина, міокард і епітелій. Хвороба може перебігати в двох формах: ентеритній та міокардитній. Клінічні ознаки при ентеритній формі проявиться на 2-7-му добу після інфікування й супроводжуються депресією, відмовою від корму, незначним підвищенням температури тіла. Через 3-24 год після цього виникають блювання

та пронос, що швидко призводять до зневоднення організму. Калові маси сірого або жовто-сірого кольору, з різким специфічним запахом, дуже часто з домішками крові. При зневодненні організму температура тіла знижується. З боку серцево-судинної системи спостерігаються тахікардія та недостатнє наповнення пульсу. Характерна ознака парвовірусного ентериту собак – лейкопенія яку відзначають у перші 4-5 діб захворювання. Кількість лейкоцитів у крові зменшується і становить 3000-2500 в 1 мм³. Перебіг хвороби, звичайно триває 4-5 днів, критичні 3-4-й дні. Міокардиту форму частіше виявляють у щенят 3-7-тижневого віку. Більшість їх гине із симптомами ядухи, блювання, голосного стогнання. У старшому віці міокардитна форма перебігає не так швидко і супроводжується аритмією, тахікардією, блідістю та ціанозом слизових оболонок. Потрібно забезпечити максимальне підтримання фізіологічних функцій організму, особливо в перші чотири доби перебігу хвороби і включати етіотропні та симптоматичні засоби.

Для блокування вільноциркулюючого вірусу необхідно використовувати специфічні гіперімунні сироватки внутрішньом'язово в дозі 1,0 мг/кг маси тварини) або імуноглобуліни. Доцільно застосовувати інтерферони та інтерферогени (кинорон, кониверикс, міксоферон). З метою пригнічення активності збудника призначають імуностимулятори (В-активін, тимоген, достим та ін.). За дуже вираженого блювання застосовують протиблювотні (церукал, тіетилперазин) та антигістамінні препарати (супрастин, тавегіл, піпільфен, димедрол). Для запобігання дегідратації організму щоденно вводять від 35 до 40 см³/кг розчинів, які обов'язково містять іони калію, натрію, кальцію («Трисоль», розчин Рінгера), що нагріті до температури 37-40 °С. Найчастіше розчини призначають внутрішньовенно (крапельно або струменно), проте допустимі й часті підшкірні ін'єкції (по 10-20 см³). Щоб посилити антитоксичну дію регідратаційних розчинів, до їхнього складу можна вводити гемодез – 25-30% загального об'єму, а також глютамінову кислоту. З метою зменшення всмоктування токсичних речовин із кишечника роблять очисні клізми. Для послаблення імунних реакцій застосовують кортикостероїди, зокрема дексаметазон. При порушенні діяльності серцево-судинної системи рекомендуються препарати, що стимулюють роботу міокарда (препарати камфори, серцеві глікозиди).

Титр антитіл швидко наростає, досягаючи найвищого рівня на 7-10-ту добу після зараження. У нейтралізації токсинів, які надходять із кишечника, в період порушення його епітелію, важливу роль відіграють фагоцити як печінки, так і кишечника. Для специфічної профілактики парвовірусного ентериту собак найчастіше використовують інактивовані вакцини, які звичайно вводять дворазово (вперше – на 12-14-му тижні, вдруге – на 16-18-му тижні). Рекомендується проведення щорічних ревакцинацій. Застосування живих вакцин у багатьох країнах заборонене, хоча, на відміну від інактивованих, вони здатні попереджувати інфікування тварин. Профілактика та оздоровчі заходи полягають в ізоляції хворих тварин і дезінфекції місць їх утримання (1%-й розчин формаліну, 4%-й хлораміну, 2%-й розчин NaOH або KOH). У неблагополучних розплідниках запроваджують обмеження, які знімають через десять діб після останнього випадку видужання чи загибелі хворої тварини.